

JAK PRACOWAĆ Z MAŁYMI DZIEĆMI I RODZICAMI

**PORADNIK DLA BIBLIOTEK
INSPIRACJE**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. DLA KOGO?	3
2. WIZJA DZIECKA	3
3. DLACZEGO WARTO PRACOWAĆ Z JUŻ NAJMŁODSZYMI DZIEĆMI?	3
4. DLACZEGO W BIBLIOTECE?	5
5. CO MOŻNA ZAPROPONOWAĆ MAŁYM DZIECIOM I ICH RODZICOM W BIBLIOTECE?	7
Grupy zabawowe	7
Biblioteczka dla najmłodszych	8
Mali badacze	8
6. DOBRE PRAKTYKI, CZYLI SPIS UDANYCH POMYSŁÓW	10
Grupy Zabawowe – dobre praktyki	10
Biblioteczka dla Najmłodszych – dobre praktyki.....	23
Mali Badacze – dobre praktyki.....	26

WSTĘP

Pracujesz w bibliotece? Czujesz, że w Tobie i Twojej bibliotece tkwi niewykorzystany potencjał w zakresie pracy z dziećmi? Masz zapał i energię do działania, ale czasem brakuje Ci pomysłów?

Chcemy przedstawić Ci doświadczenia wielu bibliotek, które pracują z małymi dziećmi i rodzicami w ramach **Bibliotecznych zajęć dla dzieci i rodziców I i II edycji** – projektu realizowanego przez Fundację Komeńskiego we współpracy z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego ze środków Polsko – Amerykańskiej Fundacji Wolności w ramach Programu Rozwoju Bibliotek.

Współtwórczyniami tego Poradnika są pracowniczki bibliotek, które właśnie w tej przestrzeni pracowały z dziećmi i ich rodzicami w 2011, 2012 i 2013 roku. Część materiału pochodzi z prac konkursowych bibliotek z czerwca 2012 roku pt. „Dzieci i rodzice w bibliotece” zorganizowanego przez Fundację Komeńskiego. Wzięło w nim udział ponad 30 bibliotek - aż 16 z nich otrzymało nagrody i wyróżnienia ze względu na wysoki poziom prezentowanych prac. Bibliotekarki – animatorki miały w ramach konkursu opisać swoje zajęcia z dziećmi i rodzicami w bibliotece. Część materiałów pochodzi z raportów bibliotek pracujących z małymi dziećmi i ich rodzicami/ opiekunami w 2013 roku, w ramach II edycji projektu.

1. DLA KOGO?

Opisane w poradniku działania są skierowane dla dzieci w wieku od kilku miesięcy do 10 lat, ale korzystają z nich również starsze dzieci. W opisywane aktywności często angażuje się starsze rodzeństwo, rodzice, dziadkowie.

2. WIZJA DZIECKA

Naszym zdaniem każde dziecko to niepowtarzalna osoba. To człowiek, który ma prawo do wyboru, samodzielnych odkryć, szukania rozwiązań, podejmowania decyzji i ponoszenia ich konsekwencji, a także do popełniania błędów.

Zadaniem rodziców, nauczycieli i pedagogów jest stwarzanie przestrzeni dla takiej aktywności dzieci, która da im poczucie, że poznawanie świata jest procesem radosnym i przynoszącym satysfakcję.

3. DLACZEGO WARTO PRACOWAĆ Z JUŻ NAJMŁODSZYMI DZIEĆMI?

Wczesne dzieciństwo jest okresem, gdy tworzą się podwaliny dla wszystkich przyszłych działań, umiejętności, relacji i osiągnięć człowieka. Od tego jak wygląda rzeczywistość najmłodszych dzieci zależy, jaka będzie rzeczywistość społeczno-ekonomiczna za kilkadziesiąt lat. Wspierać małe dzieci można na wiele sposobów – pośrednio, przez pomaganie ich rodzinom, tak aby mogły zapewnić dzieciom optymalne warunki do rozwoju. Jednak potrzebne i skuteczne jest również wsparcie bezpośrednie – przez ofertę wysokiej jakości instytucjonalnych form opieki, nieformalne zajęcia, takie jak na przykład grupy zabawowe, lub programy interwencji kryzysowej dla dzieci o szczególnych potrzebach.

WCZESNE DOŚWIADCZENIA MAJĄ DŁUGOFALOWY I FORMUJĄCY WPŁYW NA ROZWÓJ MÓZGU, UMIEJĘTNOŚCI I ZACHOWAŃ CZŁOWIEKA

W rozwoju człowieka wyróżnia się tzw. **okresy krytyczne** - okresy, w których występuje szczególna wrażliwość na określone bodźce ze środowiska wpływające na funkcjonowanie układu nerwowego.

Przykładem układu, w którego rozwoju można wyróżnić okres krytyczny jest **wzrok**. Jest on najbardziej wrażliwy na stymulację w ciągu pierwszych dwóch lat życia i jeśli z jakiegoś powodu

JAK PRACOWAĆ Z MAŁYMI DZIEĆMI I RODZICAMI

dziecko nie będzie otrzymywało bodźców wzrokowych dla obu oczu w tym okresie, będzie do końca życia doświadczało deficytów w widzeniu obuocznym. O podobnych okresach krytycznych, występujących między narodzinami i 6 rokiem życia, możemy mówić w przypadku: **rozwoju języka** (0,6 – 4 lata), **kontroli emocji** (0,6 – 2 lata), **umiejętności społecznych** w relacjach z rówieśnikami (2 – 6 lat), **umiejętnościach poznawczych**, takich jak np. rozumienie symboli (1,5 – 2 lata).

Badania pokazują, że zapewnienie małemu dziecku doświadczeń adekwatnych do jego potrzeb rozwojowych w danym momencie ma długoterminowy, pozytywny wpływ na jego funkcjonowanie.

Można powiedzieć, że mózg jest najbardziej plastyczny między **urodzeniem a 5 – 6 rokiem życia**. Właśnie wtedy najłatwiej jest pokonać ograniczenia wynikające z różnego rodzaju trudności rozwojowych, zarówno o podłożu biologicznym, jak i społecznym.

WSPIERANIE EDUKACJI MAŁYCH DZIECI TO NAJLEPSZA INWESTYCJA EKONOMICZNA

Z analiz ekonomicznych wynika, że inwestowanie w edukację najmłodszych dzieci jest **najbardziej opłacalne**, ponieważ wiąże się z największym zwrotem inwestycji w porównaniu do lokowania środków na dalszych etapach edukacji.

James Heckman, laureat nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii, wraz z innymi badaczami, stwierdził, iż im wcześniej inwestuje się w rozwój dziecka, tym więcej korzyści to przyniesienie. Autorzy ci rozumieją tworzenie kapitału społecznego jako procesu, który zachodzi przez całe życie człowieka. Jednakże uczenie się, nabywanie nowych umiejętności w danym okresie życia umożliwia nabywanie wiedzy w kolejnych latach i sprawia, że jest ono bardziej efektywne. Ważna jest tu nie tylko inwestycja w zdolności intelektualne (na przykład nabywanie wiedzy), ale również kompetencje takie jak motywacja, wytrwałość, współpraca z innymi, twórczość.

WCZESNE DOŚWIADCZENIA EDUKACYJNE NAJEFEKTYWNIEJ POMAGAJĄ WYRÓWNYWAĆ SZANSE ŻYCIOWE DZIECI

Znaczenie wczesnego dzieciństwa jako okresu szczególnego zapotrzebowania na doświadczenia umożliwiające rozwój nowych umiejętności, zyskuje inny wymiar w stosunku do dzieci, których środowisko nie może dostarczyć im odpowiednich do ich potrzeb doświadczeń. Dzieci żyjące w ubóstwie, posiadające tylko jednego rodzica lub matkę z niższym niż średnie wykształceniem są zagrożone doświadczeniem problemów rozwojowych. Bardzo wiele z dzieci spełnia co najmniej jedno z tych kryteriów. Dzieci z rodzin o niskim statusie socjoekonomicznym (na który składa się wykształcenie rodziców, dochody i rodzaj wykonywanej pracy) często wolniej uczą się mówić i mogą mieć problemy z nauką czytania, częściej rezygnują z dalszej edukacji, gdy nie obowiązuje ich już obowiązek szkolny, mają w dorosłości niższe zarobki niż dzieci pochodzące z rodzin o wyższym statusie. Programy wczesnej interwencji są sprawdzoną, skuteczną metodą wyrównywania szans edukacyjnych dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym.

WCZESNA EDUKACJA I OPIEKA SŁUŻY WSPIERANIU RODZIN MAŁYCH DZIECI I CAŁEJ SPOŁECZNOŚCI

Wysokiej jakości usługi i programy dla małych dzieci mają również pozytywny wpływ na rodziny małych dzieci. Często takie usługi wymagają pewnego zaangażowania rodziców w funkcjonowanie placówki, na przykład w formie wolontariatu. Dzięki temu rodzice poznają nie tylko inne dzieci, ale też siebie nawzajem, co często prowadzi do zacieśnienia więzi społecznych. Dla osób bezrobotnych uczestnictwo w zajęciach placówki może mieć **działanie aktywizujące** i motywować do podnoszenia lub zmiany kwalifikacji zawodowych oraz podjęcia pracy.

4. DLACZEGO W BIBLIOTECE?

Z naszych doświadczeń wynika, że programy edukacyjne dla dzieci prowadzone w bibliotekach mają ogromne znaczenie dla zaangażowanych w nie osób.

Wspierają **tworzenie nowych międzypokoleniowych relacji społecznych** między mieszkańcami miejscowości, gdzie do tej pory realizowaliśmy nasze działania. Mają zarówno charakter formalny (kontakt między młodymi rodzicami i animatorkami), jak i nieformalny (kontakty pomiędzy rodzicami czy dziećmi w różnym wieku). Z relacji uczestniczek projektu wynika, że dzięki niemu zostało nawiązanych i regularnie podtrzymywanych wiele nowych relacji społecznych o charakterze nieformalnym zorganizowanych wokół lokalnych bibliotek. W sieć tych relacji włączani są zarówno rodzice, którzy byli wcześniej czytelnikami bibliotek i ich dzieci, jak i rodzice/dzieci, którzy wcześniej nie korzystali z usług biblioteki i informację o projekcie uzyskali dzięki działaniom promocyjnym (np. spotkanie informacyjne w przedszkolu) lub kanałom komunikacji nieformalnej.

DZIECI

Dzieci bardzo pozytywnie reagują na proponowane przez nas działania; dzięki nim poznają i stają się stałymi bywalcami nowego miejsca – biblioteki. Przede wszystkim **zbierają nowe doświadczenia** związane z kontaktem z nowymi metodami i materiałami edukacyjnym. Jedną z aktywności, jaką jest wypożyczanie worków z gramami i książkami, jest okazją do ćwiczenia odpowiedzialności – większość bibliotekarek wspomina, że część rodziców obawiała się wypożyczać zestawy do domu z myślą, że dzieci mogą coś zniszczyć. Tymczasem takie sytuacje bardzo rzadko się zdarzają.

Najlepszymi informatorami o istnieniu 'Biblioteczki' okazały się właśnie same dzieci. To właśnie one informują swoich rówieśników, że w bibliotece można wypożyczyć worki z zabawkami i gramami.

Biblioteka w Godzieszy

Na początku niektóre dzieci były bardzo nieśmiałe, nie bawiły się, biernie obserwowały inne dzieci, przytulone do mamy. W chwili obecnej wszystkie dzieci są zaangażowane, czują się swobodnie, a na ich buziach gości uśmiech.

Biblioteka w Odrzychowicach Kłodzkich

Frekwencja ze spotkania na spotkanie coraz lepsza. Zauważyliśmy olbrzymie zmiany w zachowaniu naszych milusińskich. Wielu z nich bardzo się otworzyło. Coraz chętniej biorą udział w proponowanych zabawach, są bardziej śmiałe, a przez to aktywne. Zawiazały się pierwsze przyjaźnie.

Biblioteka w Gaworzycach

RODZICE

Dla rodziców małych dzieci projekt stanowi przede wszystkim szansę na **nawiązanie kontaktów z innymi rodzicami**. Rodzice dostrzegają też walor edukacyjny podejmowanych działań i doceniają działania skierowane na wzmocnienie rozwoju ich dzieci.

Rodzice **poznają i wypróbują nowe formy zabawy** ze swoimi dziećmi, a także na nowo odkrywają ich zainteresowania i pomysły.

Wiele frajdy i radości dzieci mają ze wspólnej zabawy ze swoimi mamami, które bardzo chętnie angażują się we wszystkich zajęciach a także wychodzą z nowymi pomysłami, które wykorzystujemy w prowadzonych spotkaniach. Bardzo nas cieszy taka współpraca. Ostatnio z inicjatywy mam powstał pomysł aby zorganizować aerobik w bibliotece.

Biblioteka w Pomianowie, filia biblioteki w Stanominie

Rodzicom najbardziej podoba się to, że zabawki i gry są wykonane z naturalnych surowców. Podkreślają również, że są one bezpieczne dla maluchów i rozwijają ich wyobraźnię. Szczególnie popularna jest gra 'Nawlekaj nie czekaj' oraz klocki 'Tribi'.

Biblioteka w Strzyżewicach

Najciekawszą historią po wprowadzeniu zestawu zabawowego w Bibliotece było to, że gdy dziecko przyszło po kolejny zestaw poskarżyło się, że to tatuś cały czas się bawił, a ono tylko patrzyło.

Biblioteka w Ludwikowicach Śląskich

PRACOWNICY I PRACOWNICZKI BIBLIOTEK

Uczestniczki projektu przede wszystkim dostrzegły **większe zainteresowanie biblioteką wśród dzieci i ich rodziców**. Ta zmiana spowodowała, że zaczęły postrzegać swoje miejsce pracy jako bardziej atrakcyjne i mające do zaoferowania coś cennego lokalnej społeczności. Realizacja takich działań jest często wyzwaniem, ale też stanowi źródło prawdziwej satysfakcji, ponieważ ich animatorki – pracowniczki bibliotek - mogą **bezpośrednio obserwować jak ważne są ich starania dla dzieci**. Obserwowanie radości dzieci często powtarza się jako jedna z największych zalet projektu!

Samą przyjemnością jest praca z dziećmi i patrzeć na to, że potrafią dostosować się do zasad jakie panują. Mimo tak młodego wieku rozróżniają co jest dobre, a co złe, umieją się nawzajem przeprosić i współpracować. Myślę, że organizacja Grup Zabawowych w znacznym stopniu ułatwi im integrację w późniejszych latach szkolnych (...).

Bibliotekarka z Chociwła

Jako animatorki grupy inicjujemy zabawy, wysuwamy propozycje, ale z wielką uwagą obserwujemy dzieci i dostosowujemy zajęcia do nich.

Bibliotekarki z Odrzychowic Kłodzkich

Podczas zajęć grupy zabawowej odwiedza nas wiele osób ciekawych tego przedsięwzięcia. Na otwarciu gościliśmy Wójta Gminy Białogard, który odwiedził nas także na jednym z kolejnych spotkań. Radni Gminy Białogard oraz pani inspektor ds. Rady Gminy także przyjechała do nas gdy odbywały się zajęcia. Nauczyciele z sąsiedniego Gimnazjum przychodzą ciekawi na czym polega praca z dziećmi w grupie zabawowej. Wiele osób zarówno z naszej miejscowości jak i sąsiednich zagląda do nas i pytają o naszą grupę zabawową. Rodzice z innych wiosek przychodzą i mówią nam, że fajnie gdyby ich dzieci mogły uczestniczyć w takich zajęciach.

Pracownicy Biblioteki w Pomianowie, filia biblioteki w Stanominie

5.CO MOŻNA ZAPROPONOWAĆ MAŁYM DZIECIOM I ICH RODZICOM W BIBLIOTECE?

Bibliotekom uczestniczącym w projekcie „**Biblioteczne zajęcia dla dzieci i rodziców**” zaproponowaliśmy **trzy różne formy pracy**. Podczas II edycji zaproponowaliśmy połączenie dwóch z nich w jedną ofertę. Opisujemy je poniżej.

GRUPY ZABAWOWE

To **zajęcia edukacyjne dla dzieci od 3 miesięcy do 3 - 4 lat oraz ich rodziców**. Prowadzone są przez specjalnie przeszkoloną Animatorkę, która podczas wspólnej zabawy z dziećmi i rodzicami pokazuje, jak prostymi sposobami można pomagać dzieciom w rozwoju. Grupy Zabawowe organizowane są w miejscach, gdzie dzieci mogą bawić się bezpiecznie – w domu rodzinnym, świetlicy wiejskiej, salce parafialnej, siedzibie organizacji pozarządowej, remizie strażackiej, domu kultury czy bibliotece. Liczba uczestników Grupy Zabawowej nie powinna jednak przekraczać 20 osób (10 dzieci i 10 rodziców). Zajęcia są prowadzone zazwyczaj raz w tygodniu i trwają około 2 godzin. Bardzo ważnym aspektem Grupy Zabawowej jest rozwijanie przedsiębiorczości i umiejętności społecznych dorosłych członków Grupy. Rodzice biorą odpowiedzialność za funkcjonowanie Grupy – wspólnie opracowują szczegółowe zasady działania, harmonogram zajęć, program pracy z dziećmi, proponują i samodzielnie prowadzą zabawy z dziećmi, rozdzielają odpowiedzialność za poszczególne zadania, pomagają w zdobywaniu funduszy.

Każde nasze spotkanie rozpoczynamy od czytania wiersza lub bajki, które wprowadzają nas w tematykę naszego spotkania. Grupa Zabawowa liczy 10 dzieci w wieku od 1 roku do 4,5. Na jednym z naszych spotkań udaliśmy się na spacer w poszukiwaniu oznak wiosny. Wszyscy byli w doskonałych nastrojach, w trakcie naszych poszukiwań dzieci znalazły wiele śmieci po drodze, więc postanowiliśmy je pozbiierać i posegregować. Szkło, plastik i mieszane śmieci osobno złożyliśmy do pojemników i worków.

Biblioteka w Pomianowie, filia biblioteki w Stanominie

Godzieska Grupa Zabawowa „Tuptusie” obecnie liczy dziewięcioro dzieci z rodzicami. Pod koniec lutego do naszej grupy dołączyli: Olek, Mareczek, dwie Lenki oraz Nikodem. Dzieci są w wieku od 2 do 3 lat. Spotkania odbywają się co dwa tygodnie czyli przeciętnie dwa razy w miesiącu i trwają około dwóch godzin.

Biblioteka Godziesze Wielkie

BIBLIOTECZKA DLA NAJMŁODSZYCH

To wypożyczalnia książek oraz zabawek i gier edukacyjnych dla najmłodszych dzieci (od 7. miesiący do 5 lat) wraz z prostą instrukcją obsługi dla rodziców zawierającą także informacje jak dana zabawka stymuluje rozwój dziecka. W ramach projektu w I edycji wyposażaliśmy biblioteki w 12 zestawów książek i zabawek wraz z instrukcjami dla rodziców, a w drugiej edycji przygotowaliśmy kolejne 10 zestawów i tyle też otrzymała każda biblioteka do wyposażenia swojej „Biblioteczki dla najmłodszych”.

Prowadzimy „Biblioteczkę dla najmłodszych” jako jedyną bibliotekę w naszym regionie. Jesteśmy pierwszą biblioteką, która oprócz książek, czasopism i audiobooków ma coś innego i nowatorskiego. W ten sposób nasza biblioteka uatrakcyjniła swoje usługi. Poprzez reklamę biblioteka zyskała nowych odbiorców (dzieci od 0 do 5 lat) a przy okazji i samych rodziców.

Biblioteka w Nowej Rudzie-Ludwikowice

Wypowiedzi rodziców na temat ‘Biblioteczki dla najmłodszych’ są pozytywne. Miesięcznie wypożyczamy ok. 12 woreczków. (...) Dobrymi informatorami, a może najlepszymi są dzieci. Dzielą się z rówieśnikami informacją, że w bibliotece można wypożyczyć worki z ciekawymi grami, klockami.

Biblioteka Godziesze Wielkie

MALI BADACZE

To zajęcia prowadzone metodą projektów badawczych dla dzieci w wieku 3 - 10 lat rozwijające ich kreatywność i wykorzystujące zasoby biblioteki. Celem zajęć jest pobudzenie ciekawości dzieci zachodzącymi zjawiskami w otaczającym je świecie oraz poszukiwaniem odpowiedzi na nurtujące je pytania. Podczas takich zajęć mali badacze:

- stawiają hipotezy i sprawdzają ich prawdziwość,
- przeprowadzają proste doświadczenia, eksperymenty oraz obserwacje,
- rozwijają twórcze myślenie,
- mogą proponować własne warianty doświadczeń i eksperymentów,
- oraz korzystać z wielu źródeł informacji – książek, Internetu, rozmów, wywiadów z lokalnymi ekspertami i in.,
- prezentują wyniki swoich badań przez grupą ekspertów składających się z członków lokalnej społeczności.

W ramach projektu wyposażaliśmy biblioteki w „Kuferek badacza” zawierający zestaw podstawowych narzędzi badawczych (m.in. lupy, pojemniki na próbki, miarki, waga, podstawowe narzędzia do robienia modeli i prezentacji).

JAK PRACOWAĆ Z MAŁYMI DZIEĆMI I RODZICAMI

Wyprodukowaliśmy również płytę DVD pt. „**Mali badacze w bibliotece**”. Zawiera ona **informacje, jak należy się przygotować i co należy wiedzieć, by prowadzić w bibliotece zajęcia z dziećmi metodą projektów badawczych**. Płyta przeznaczona jest dla pracowniczek i pracowników bibliotek, które/rzy chcą pracować metodą projektów badawczych z małymi dziećmi w swoich placówkach. Płyta DVD zawiera zarówno materiały edukacyjne dotyczące prowadzenia działań metodą projektów badawczych, jak również praktyczne przykłady takich rozwiązań w bibliotekach.

Materiał zamieszczony na płycie ma charakter instruktażowy, sama płyta podzielona jest na trzy części:

- Teoria o projektach i pomoce metodyczne;
- Materiały ze szkolenia, „Jak prowadzić projekty badawcze w bibliotekach”;
- Praktyka, czyli materiały z bibliotek wdrażających działania metodą projektów badawczych.

Zachęcamy do kontaktu z nami – do wyczerpania zapasów płyta dostępna jest dla bibliotekarzy lub bibliotekarek zainteresowanych pracą metodą projektów badawczych.

KONTAKT:
FUNDACJA ROZWOJU DZIECI
IM. JANA AMOSA KOMEŃSKIEGO

ul. Flory 1/8, 00-586 Warszawa
tel. (+ 48 22) 881 15 80
fax: (+48 22) 849 30 41
e-mail : frd@frd.org.pl
Skype: frd_komenskiego

PO SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE ZAPRASZAMY NA STRONY:

[Blog "Biblioteczne zajęcia dla dzieci i rodziców"](#) (proszę kliknąć na link)

[Stronę Fundacji Komeńskiego](#) (proszę kliknąć na link)

[Stronę Programu Rozwoju Bibliotek](#) (proszę kliknąć na link)

6. DOBRE PRAKTYKI, CZYLI SPIS UDANYCH POMYSŁÓW

Poniżej prezentujemy wybrane doświadczenia bibliotekarek. Mamy nadzieję, że przedstawione historie zainspirują Was do otwarcia przestrzeni Waszych bibliotek dla małych dzieci i ich rodziców.

GRUPY ZABAWOWE – DOBRE PRAKTYKI

ZABAWA „W BAJKOWEJ KRAINIE” W BIBLIOTECE PUBLICZNEJ GMINY BOCHNIA, FILIA W BRZEŹNICY

BIBLIOTEKA PUBLICZNA GMINY BOCHNIA, FILIA W BRZEŹNICY

BRZEŹNICA 168
32-700 BOCHNIA
TEL.: (14) 615 50 20

Spotkanie „**W bajkowej krainie**” odbyło się 9 maja 2012. Uczestniczyły w nim dzieci w wieku od 2 do 5 lat wraz z rodzicami. Starsi czytelnicy przygotowali krótkie inscenizacje z bohaterami różnych bajek. Dzięki pomocy rodziców powstały piękne stroje wróbelka Elemelka, krasnala Hałabały, Pinokia, Kaczki Dziwaczki, Kota w Butach, Misia Uszatka. Mali widzowie chętnie też obejrzeni książki z historiami występujących w przedstawieniu postaciami. Zapamiętane szczegóły z bajek zostały później sprawdzone w prostym quizie.

Nie zabrakło też **zabaw ruchowych i plastycznych**. Tym pierwszym towarzyszyła piosenka pt. „Kaczka Dziwaczka” – w rytm muzyki tańczyły wszystkie dzieci oraz baśniowi bohaterowie. Później uczestnicy spotkania rysowali postaci z bajek, które zostały umieszczone na wystawie w kąciku malucha. Rodzice w tym czasie przygotowywali poczęstunek.

Na zakończenie każdy uczestnik dostał **nagrodę w postaci zakładki do książki**. Rodzice zapoznali się z informacjami na temat innych zabaw słownych i korzyści z głośnego czytania dzieciom.

GRUPA ZABAWOWA W KORSZACH

MIEJSKO – GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W KORSZACH

UL. WOLNOŚCI 16
KORSZE 11-430
TEL.: (89)754 01 23
E-MAIL: MGBPKORSZE@WBP.OLSZTYN.PL

[HTTP://WWW.KORSZE.BIL-WM.PL](http://www.korsze.bil-wm.pl)

„**Bajkowy Kącik Malucha**” zaprasza w każdy wtorek od 10.00 na dwugodzinną grupę zabawową. Naszymi uczestnikami są dzieci w wieku 2-5 lat, którym towarzyszą opiekunowie. Niezwykłą popularnością

JAK PRACOWAĆ Z MAŁYMI DZIEĆMI I RODZICAMI

cieszą się duże, **kolorowe klocki zrobione z gąbki**. Jedną z proponowanych zabaw z ich użyciem są „Kamienie w wodzie”. Na podłodze rozstawiamy okrągłe klocki, które posłużą nam jako kamienie, po których dzieci muszą przeskakiwać, aby nie wpaść do „wody”. Ćwiczenie pomaga rozwinąć koordynację ruchową dziecka.

Klocki mogą też posłużyć do budowy pociągu, samolotu, samochodu, statku, rakiety i innych maszyn, którymi możemy wspólnie wyruszyć na wycieczkę. **Przygodom zawsze towarzyszą wiersze i opowiadania tematycznie związane z planem podróży.**

Dobłą formą uczącą dzieci odpowiedzialności w Grupie Zabawowej są **pamiętniki prowadzone przez dzieci i rodziców**. Po każdym spotkaniu uczestnicy otrzymują zdjęcie wykonane w trakcie zabawy, które po powrocie do domu wklejają do swojego pamiętnika, uzupełniając go o wrażenia i przemyślenia po zabawie. Prowadzenie pamiętnika uczy także obowiązkowości, dziecko musi pamiętać o uzupełnieniu wpisu i wzięciu go na zajęcia. Dla Animatorów jest to informacja zwrotna dotycząca wrażeń i oczekiwać wobec spotkań „Bajkowego Kącika Malucha”.

GRUPA ZABAWOWA DLA DZIECI I RODZICÓW W ŁANKIEJMACH

BIBLIOTEKA PUBLICZNO-SZKOLNA W ŁANKIEJMACH

ŁANKIEJMY 29, 11-430 KORSZE

TEL.: (89) 754 33 87

E-MAIL: BIBLIOTEKALANKIEJMY@WP.PL

Spotkania Grupy Zabawowej w Bibliotece Publiczno-Szkolnej w Łankiejmach zaczęły się w maju 2011 roku. Uczestniczyły w niej dzieci, które nie mają możliwości chodzenia do żłobka lub przedszkola. Grupy Zabawowe opierały się na **metodzie terapeutycznej Weroniki Sherborne** wspomagającej rozwój dziecka. Służyły poznawaniu się, organizowaniu wspólnego działania, pożytecznemu spędzaniu czasu. Rodzice brali czynny udział w każdym spotkaniu, dzięki czemu wzrastała komunikacja między dzieckiem a opiekunem.

Spotkania zaczynały się od wspólnego przygotowania przestrzeni. Dzieci przynosiły i rozkładały bajkowy dywan. Na powitanie wykonywaliśmy piosenkę na melodię „Panie Janie”, w której każde dziecko było wymienione z imienia:

WitajAniu
WitajAniu
Jak się masz?
Jak się masz?
Wszyscy Cię witamy,
Wszyscy pozdrawiamy,

JAK PRACOWAĆ Z MAŁYMI DZIEĆMI I RODZICAMI

*Bądź wśród nas,
Bądź wśród nas.*

Innym piosenką zawsze towarzyszyły **zabawy ruchowe**, jak przy zabawie w Starożytności, Pszczołki, Lokomotywę lub Pokazywanek. Dużym powodzeniem cieszyła się **gimnastyka z rodzicami**, masażyki do wierszyków: „Idzie pani, wietrzyk wieje” i „Sześć parasoli” i taniec „Kaczuchy”. Poza grami muzycznymi i ćwiczeniami, prowadziliśmy też **zabawy plastyczne**, np. malowanie obrazów rękami. Nie obyło się też bez **czytania bajek** przez rodziców. **Na pożegnanie** każdy otrzymywał i podawał isierkę – tworzyliśmy koło łąpiąc się za ręce i przekazywaliśmy sobie uścisk dłoni.

GRUPA ZABAWOWA W BIBLIOTECE W NAKLE

GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W TARNOWIE OPOLSKIM FILIA W NAKLE

UL. PRZEDSZKOLNA 1

46-050 NAKŁO

TEL.: (77) 46 44 883

E-MAIL: BIBLIOTEKA.NAKLO@OP.PL

WWW.GBP-TARNOWOPOLSKI.WBP.OPOLE.PL/

Spotkania Grupy Zabawowej w Bibliotece w Nakle odbywały się co tydzień i trwały ok. 1,5 godziny. Uczestniczyły w nich dzieci w wieku 3-4 lata wraz z rodzicami, którzy zawsze brali czynny udział w zabawach. Do spotkań zaaranżowano przestrzeń pozwalającą na swobodne poruszanie się, tak by nikomu nie zabrakło miejsca. Zazwyczaj zajęcia opierały się na temacie przewodnim wyznaczanym przez czytana na początku książkę. Na początku dzieci siadały na dywanie i słuchały książki, którą głośno czytała animatorka. Następnie przechodziliśmy do części plastycznej oraz muzyczno-ruchowej.

Prezentujemy kilka tematów spotkań:

Boże Narodzenie – po odczytaniu książki Andrzeja Sochackiego „Aniołek Gwiazdy Wigilijnej” dzieci kolorowały stajenkę Bożonarodzeniową. Prace zostały umieszczone na wystawie, która zmienia się co tydzień po każdym zajęciu. Następnie uczyliśmy się piosenki, która związana jest z tematem zajęć. W tym wypadku była to pastorałka Arki Nowego „Świeć gwiazdeczko mała świeć”.

JAK PRACOWAĆ Z MAŁYMI DZIEĆMI I RODZICAMI

Jaś i Małgosia – po zapoznaniu się z tekstem bajki dzieci kolorują obrazki z postaciami bohaterów i wykonują z brystolu chatkę Baby Jagi. Niezbędna jest przy tej części zajęć pomoc opiekunów. Później uczy się piosenki „My mieszkamy w chatce drwala”.

Nie boję się zastrzyków – te zajęcia mają za zadanie oswoić dzieci z koniecznością chodzenia do lekarza i przyjmowania lekarstw. Odczytujemy książkę Elżbiety Wójcik „Tofik u lekarza”. Później możemy wykonać plastelinowe pieski i nauczyć się piosenki „Pieski małe dwa”. Na koniec odbyła się krótka pogawędka na temat strachu przed szpitalem lub przychodnią.

GRUPA ZABAWOWA DLA DZIECI W OPATÓWKU

GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. BRACI GILERÓW W OPATÓWKU

PL. WOLNOŚCI 18

62-860 OPATÓWEK

TEL.: (62) 761 82 09

E-MAIL: BIBLIOTEKA@OPATOWEK.PL

HTTP://WWW.BIBLIOTEKA.OPATOWEK.PL/

*„Bajkowa noc z piratami” to zabawa dla czytelników biblioteki w wieku 7 – 10 lat. Przed dniem imprezy dzieci miały za zadanie przeczytać jedną książkę o przygodach piratów i przygotować do niej **ilustrację**. Tak przygotowane mogły przystąpić do eliminacji. W tym czasie Animatorka ozdobiła salę – zawiesiła hamaki, mapy skarbów, zbudowała palmę z pirackiej wyspy i poukrywała w Bibliotece i okolicznym parku wskazówki do odnalezienia skarbu. W dniu imprezy dzieci przyszły do Biblioteki **przebrane za piratów**. Po oficjalnym powitaniu dzieci przystąpiły do **budowy pirackiego statku**, na pokładzie którego złożyły uroczystą piracką przysięgę ułożoną przez Animatorkę. Za zadanie miały także wspólnie wymyślić nazwę dla swojego statku, toczyła się tu prawdziwa burza mózgów.*

Nagrodą za wspaniale wykonany statek i oryginalną nazwę był fragment mapy skarbu z informacjami jak szukać dalszych jej części. Kolejne fragmenty mapy były ukryte w parku (zabawa jak w podchody). Radość była o tyle większa, że było już po zmroku, więc dzieci w swoich poszukiwaniach korzystały z latarek. Mapa była tak zaplanowana, że doprowadziła dzieci z powrotem do biblioteki, a skarbem okazały się rozmaite owoce, z których dzieci przygotowały dla siebie sałatkę. Animatorka przygotowała też krótką informację dotyczącą wybranych owoców, dzięki temu dzieci mogły dowiedzieć się skąd pochodzi i jak smakuje

np. owoc liczi. Po przekąsce dzieci odpoczywały na statku słuchając pirackich opowieści. W Bibliotece dzieci brały udział w zabawach, takich jak celne oko pirata („strzelanie” kulami armatnimi do celu), oddalające się okręty (w parach dzieci rzucają do siebie przedmiot, co chwila oddalając się od siebie). Ilość i typ zabaw zależy od ilości czasu i fantazji dzieci i Animatorki. W każdej zabawie zwycięzców można poczęstować cukierkami z doczepionymi do nich małymi karteczkami zawierającymi wyjaśnienia słów takich jak: galeon, flota, galera, przedni kasztel, tawerna, haracz, itd.

JAK PRACOWAĆ Z MAŁYMI DZIEĆMI I RODZICAMI

W Opatówku zabawa skończyła się po północy, dzieci jeszcze długo wymieniały się wrażeniami z wieczoru, aż wreszcie usnęły pomiędzy bibliotecznymi regałami.

„Bajkowa noc z piratami” jest świetną okazją do przeżycia pirackiej przygody! Rozwija umiejętność współpracy w grupie, orientacji w terenie podczas poszukiwania kolejnych wskazówek i kreatywności podczas przygotowań do wcielenia się w rolę prawdziwego pirata.

GRUPA ZABAWOWA DLA DZIECI I RODZICÓW W POWROŹNIKU

BIBLIOTEKA PUBLICZNA MIASTA I GMINY UZDROWISKOWEJ MUSZYNA, FILIA W POWROŹNIKU

POWROŹNIK 42

33-370 MUSZYNA

E-MAIL: BIBLIOTEKA.POWROZNIK@NEOSTRADA.PL

HTTP://WWW.BIBLIOTEKA.MUSZYNA.IAP.PL/PL

*Spotkania Grupy Zabawowej w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna, Filia w Powroźniku zaczęły się w kwietniu 2011 roku. Raz w tygodniu na spotkania przychodzą dzieci (od 6 miesięcy do 5 roku życia) wraz z rodzicami. Rodzice zostawiali w Bibliotece razem z dziećmi i uczestniczyli w zabawach. Biblioteka wykorzystując przeróżne materiały (od materiałów plastycznych po materac lub suszarki do włosów) zaaranżowała przy udziale rodziców **kąciki zabawowe**. Wyposażenie poszczególnych kącików musiało być szczegółowe – np. w sklepie nie mogło zabraknąć pieniędzy i kasy fiskalnej – oraz*

bezpieczne – sprzęty elektryczne zabezpieczyliśmy przed możliwością podłączenia do prądu. Dzieci same decydowały, w którym miejscu chcą się bawić.

Zajęcia w bibliotece i na podwórku

*Bardzo prostą, ale przynoszącą wiele radości zabawą było **przesypywanie kaszy i ryżu**. Na początku dzieci tylko przesypywały i nabierały do pojemników ziarenka. Później odkryły, że jeśli zamknie się ryż w opakowaniu, powstaje grzechotka, która z kolei przydaje się w innych kącikach.*

*Podobnie potoczyła się **zabawa w ogrodnika**. Sadzenie kwiatów w doniczkach przynosiło dzieciom dużo frajdy. Kiedy wszystkie kwiatki były już podlane, zaczęło się wielkie chlapanie wodą, skakanie po kałużach.*

***Zajęcia plastyczne** zazwyczaj polegały na malowaniu temperami, przy użyciu pędzli lub dłoni i stóp. Dzieci*

JAK PRACOWAĆ Z MAŁYMI DZIEĆMI I RODZICAMI

były zachwycone zarówno obrazkami, jak i techniką ich powstawania.

Przy dobrej pogodzie **malowanie odbywało się na podwórku** – przyczepialiśmy wtedy kartki do siatki ogrodzenia, które służyło za sztalugi. Równie dużym powodzeniem cieszyło się rysowanie za pomocą kolorowej kredy lub węgla albo zabawy ruchowe czy puszczenie baniek mydlanych.

Uczestnicy zajęć – mali i duzi – **zawarli nowe znajomości, spędzali czas na świetnej zabawie, współpracowali aby uczynić zajęcia ciekawymi, uczyli się pracy grupowej.** Okazuje się, że dobrą i rozwijającą zabawę można zorganizować przy niewielkich nakładach finansowych, wykorzystując przedmioty codziennego użytku. Pomysły na ich wykorzystanie często podpowiadali rodzice oraz oczywiście same dzieci.

GRUPA ZABAWOWA DLA DZIECI I RODZICÓW W PRZODKOWIE

BIBLIOTEKA PUBLICZNA GMINY PRZODKOWO

UL. GDAŃSKA 3

83-304 PRZODKOWO

TEL.: (58) 681 99 97

E-MAIL: BIBLIOTEKA@PRZODKOWO.PL

HTTP://WWW.BIBLIOTEKA.PRZODKOWO.EU/

Od 22 marca 2011 roku w przodkowskiej Bibliotece prowadzone są Grupy Zabawowe. Cieszą się one niezwykłym zainteresowaniem.

W zajęciach obecnie bierze udział siedem mam i dziewięć dzieci. Spotkania odbywają się raz w tygodniu i trwają od godziny 16 do 18. Raz w miesiącu Animatorki spotykają się z mamami, w celu omówienia spraw organizacyjnych i ułożenia scenariuszy na kolejne spotkania. Również raz w miesiącu zbierana jest symboliczna składka na przekąski i napoje w trakcie spotkań. Dzieciom oraz rodzicom najbardziej podobają się **zajęcia z chustą Klanza**, zajęcia plastyczne z farbami oraz **spotkania z wróżką**.

Ostatnio w Bibliotece odbył się cykl 3 spotkań poświęconych mamie pod hasłem „**Mama oczami dziecka**”. W czasie pierwszego spotkania **dzieci rysowały portrety mam**, które przyjmowały różnorakie pozy i osobowości, mieliśmy mamę – rolniczkę, mamę – tancerkę, a nawet mamę - gangstera. Drugie spotkanie odbyło się w ramach festynu dla całych rodzin organizowanego przez Bibliotekę. Starsze rodzeństwo i ich koledzy wcieliłi

się w postaci z bajek - Pocahontas, Piotrusia Pana, Czerwonego Kapturka, Księżniczki, Kopciuszka, czy Boba Budowniczego. Był też dmuchany zamek i cieszące się najwyższą frekwencją stoisko z malowaniem dziecięcych twarzy. Wielkie obrazy namalowane na stoisku z farbami, zawisły na klamerkach na placu. W bibliotecznym pokoju zabaw „urzędowała” wróżka, która z magicznej skrzyni wyczarowywała ulubione bajki. Na koniec zespół „Steps” zaprosił wszystkich do wspólnego tańca ucząc kroków. Podczas ostatniego spotkania dzieci wraz z opiekunami wybrały się na **wycieczkę do**

JAK PRACOWAĆ Z MAŁYMI DZIEĆMI I RODZICAMI

ZOO. Po ZOO w Gdańsku - Oliwie poruszaliśmy się wagonikami. Dzieci otrzymały zadanie – miały wyszukiwać zwierzęce rodziny. Nikoś zauważył rodzinę małą, Pawełek dziki z małymi świnkami, a Samuel rodzinę pingwinów.

Grupy Zabawowe w Bibliotece cieszą się ogromnym powodzeniem. **Dzieci szybko się integrują, mamy dużo rozmawiają, wymieniają się doświadczeniami.** Spotkania zwiększają więź dziecka z mamą, uczą dzieci tolerancji, pracy w grupie.

GRUPA ZABAWOWA DLA DZIECI I RODZICÓW W SIERAKOWICACH

BIBLIOTEKA PUBLICZNA GMINY SIERAKOWICE

UL. DWORCOWA 1

83-340 SIERAKOWICE

TEL./FAX: (58) 681 60 51

E-MAIL: BIBLIOSS@GAZETA.PL

Grupę Zabawową w Bibliotece Publicznej Gminy Sierakowice prowadziły dla 14 dzieci animatorki: Joanna Telega i Kinga Reiter.

Wybrane zabawy:

Zabawy z wełną odbywały się na dwóch spotkaniach. Podczas jednego dzieci związały wełnę w kłębuszki lub nawijały ją na różne przedmioty. Na drugim bawiły się we fryzjerów – przyklejały do rysunków głów wełniane fryzury. Projektowanie było też główną częścią zabawy w **gazetowe ubieranki**. Podobała się ona przede wszystkim dziewczynkom. Z kolorowych gazet wycinały fotografie modelek, ubrań i dodatków, a następnie naklejały je na tekturę.

Robienie **papierowej piłki**. Z prostych materiałów: szarego papieru, makulatury i taśmy powstają kule, które później dzieci ozdabiają fantazyjnymi wzorami.

Wspólne **budowanie** dowartościowało całą grupę i każde dziecko z osobna. Przenoszenie dużych, kartonowych klocków pomogło odkryć w sobie siłacza, a tworzenie jednej budowli wzmacniało więzi w grupie i uczyło pracy zespołowej.

Zabawa w zapinanie-wiązanie. Dzieci poznały cały szereg zapięć: suwaków, zatrzasków, czy różnych sposobów wiązania. Na drewnianych ramkach naciągały materiały z różnymi zapięciami. Można też przygotować materiały z guzikami i dziurkami.

Warto wykorzystać dary jesieni – z **kasztanów** dzieci upichcą wspianiąłą zupę!

GRUPA ZABAWOWA W STRZELINIE

MIEJSKA I GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

UL. GRAHAMA BELLA 3°

57-100 STRZELIN

TEL./FAX: (71) 392 02 81

E-MAIL: BPSTRZELIN@WP.PL

HTTP://BIBLIOTEKAPUBLICZNA.STRZELIN.PL/

Grupa Zabawowa w Strzelinie rozpoczęła swoją działalność we wrześniu 2011 roku. Spotkania odbywają się w pierwszy i trzeci czwartek miesiąca, w godzinach od 16.15 do 18.00. W zajęciach biorą udział dzieci między 2 a 5 rokiem życia w towarzystwie rodziców. Animatorzy chcieli, aby w Bibliotece dzieci czuły się swobodnie, a rodzice mogli w pełni skupić się na swoich pociechach. Początkowe spotkania miały na celu „przełamanie lodów”, poznanie się i integrację uczestników Grupy Zabawowej. Teraz uczestnicy i Animatorzy wspólnie wypracowują plan spotkań. Na początku spotkania **uczestnicy**

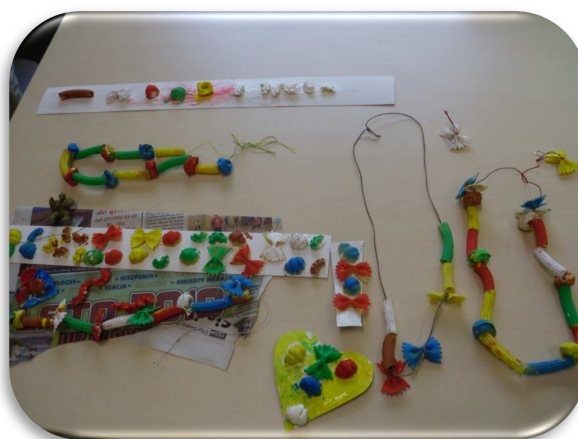
ustawiają się w kółku i witają wierszykiem "Dzień dobry, witam Was...", następnie czytają krótki tekst, który jest związany z tematem spotkania np. z porami roku, świętami. Do danego tematu Animatorzy przygotowują **zadania plastyczne** – rysowanie, malowanie, wycinanki oraz inne techniki plastyczne. Po tych zajęciach uczestnicy mają przerwę na poczęstunek, po której dzieci bawią się zabawkami rozłożonymi w sali.

Żegnamy się wierszykiem „Do widzenia, żegnam Was...”

Oto przykładowe zajęcia przeprowadzone w ramach spotkań grupy zabawowej.

„Drzewko szczęścia” – rodzice i dzieci wzajemnie odrysowali swoje stopy na zielonych kartkach. Następnie, wycięli z kartonu odrysowane kształty stóp i przykleili je na wcześniej przygotowane drzewo z szarego papieru. Na kartonowych stópkach rodzice wraz z dziećmi wypisali imiona swoich bliskich i w ten sposób powstały małe rodzinne drzewka szczęścia.

„**Korale dla mamy**” to tytuł spotkania zainspirowanego wierszem Joanny Papuzińskiej pt. „Dla Mamy”. Dzieci miały do dyspozycji różne kształty makaronów i różnokolorowe farby. Uczestnicy malowali makarony, nawlekali je na nitkę i tak powstawały korale dla mam.

GRUPA ZABAWOWA DLA DZIECI I RODZICÓW W ŚWIECIU

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W ŚWIECIU FILIA NR 5

UL. WOJSKA POLSKIEGO 141

86-100 ŚWIECIE

TEL./FAKS: (52) 331 12 02

E-MAIL: MBP_SWIECIE@WP.PL

HTTP://WWW.BIBLIOTEKASWIECIE.PL/

W czasie spotkań Grupy Zabawowej Animatorka stara się pokazać mamom, że można się bawić z dziećmi bez drogich zabawek. Do zabawy wykorzystuje np. stare gazety. W ramach Grupy Zabawowej Biblioteka organizuje liczne spotkania dla dzieci i rodziców. Motywem przewodnim niedawnych spotkań było „**Drugie życie gazet**”.

Biblioteka zaproponowała rodzinom ulepienie **bałwana bez użycia śniegu**. Aby stworzyć takiego bałwana potrzebne były stare gazety, torebki foliowe, nożyczki, taśma klejąca,

kolorowa kartka i mazak. Na początku dzieci rozrywają gazety na drobne kawałeczki tworząc „śnieg”, który już sam w sobie stanowił źródło zabawy. Następnie przy asyście rodziców upychały go w torebkach foliowych i używając taśmy klejącej połączyły ze sobą 3 foliowo-papierowe kule w jednego bałwana. Pozostało już tylko przykleić nos z kolorowej kartki i domalować mu guziki, buźkę i oczy.

Na fali zainteresowania odbywającym się w Polsce turniejem EURO2012 Biblioteka zaprosiła uczestników na zajęcia z **tworzenia własnych piłek**. Dzieci z rodzicami zgniatały stare gazety w kule i oklejały je taśmą. Do mniejszych piłek doczepiano gumki, dzięki czemu zmieniały się w jo-jo. Duże piłki zapewniły rodzinom niezwykłą zabawę podczas rozgrywek sportowych.

Zajęcia pozwalają dzieciom rozbudzić kreatywność, **inaczej spojrzeć na przedmioty codziennego użytku**. Klejenie, wycinanie, zgniatanie, oklejanie usprawniają też zdolności

manualne dziecka. Dla rodziców zajęcia mogą być inspiracją do wymyślania nowych gier i zabaw dla dzieci.

Na zakończenie zajęć animatorka stawia dzieciom stempelki z logo Biblioteki. Dzięki temu promuje Bibliotekę i jej działalność, a także zachęca innych do zaangażowania się w projekt.

ZJĘCIA DLA DZIECI W BIBLIOTECE W TRZCIANCE

BIBLIOTEKA PUBLICZNA MIASTA I GMINY IM. K. IŁŁAKOWICZÓWNY

UL. SIKORSKIEGO 22, 64-980 TRZCIANKA

TEL. 067 216-64-89

TEL./FAX: (67) 216 33 59

E-MAIL: BIBLIOTEKA@TRZCIANKA.COM.PL

HTTP://WWW.BIBLIOTEKA.TRZCIANKA.COM.PL/

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Kazimierzy Iłłakowiczówny w Trzciance prowadzi trzy rodzaje zajęć dla dzieci i rodziców pomagających w rozwoju najmłodszych opartym na literaturze dla dzieci.

Cotygodniowe zajęcia „W Misiolandii” są przeznaczone dla dzieci, które nie chodzą jeszcze do przedszkola. Ich celem jest nauka samodzielności oraz przygotowanie do pracy i zabawy w grupie. Tematy są związane z najbliższym otoczeniem dzieci, aktualnymi

świętami czy wydarzeniami związanymi z porami roku. „W Misiolandii” mówimy też czasem po angielsku – podczas zabaw przyswajamy słówka, piosenki, wyrażenia.

Również co tydzień odbywają się „Poniedziałki jak z bajki”, podczas których chcemy wypracować u dzieci nawyk czytania. Spotkania opierają się na wybranej lekturze, którą głośno odczytujemy, rozmawiamy na jej temat i traktujemy jako punkt wyjścia do następnych zabaw: malowania, tworzenia ilustracji do książki, innych zabaw manualnych oraz ruchowych.

Co miesiąc spotyka się „Klub Czytających Gąsieniczek” – to inicjatywa biblioteki w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”. Zapraszamy na nie całe rodziny. Jest to okazja do wspólnego spędzenia czasu i wymiany doświadczeń dotyczących poszczególnych lektur.

Jedno ze spotkań przybliżyło dzieciom różne zawody i ich cel. Pomocą posłużyły nam książeczki z serii „Mądra Mysz” opisujące różne profesje oraz książka „Zawody” z serii „Świat w obrazkach”. Dzięki zabawie w ‘kalambury’ czy ‘memory’ oraz kolorowaniu różnych postaci, dzieci nauczyły się wielu nazw zawodów, czynności, jakie wykonują poszczególne osoby i potrafiły opisać pracę swoich rodziców.

ZAJĘCIA INTEGRACYJNO-EDUKACYJNE W GMINNEJ BIBLIOTECE W MASŁOWIE, FILIA W WIŚNIÓWCE

WIŚNIÓWKA (FILIA BIBLIOTECZNA GMINNEJ BIBLIOTEKI W MASŁOWIE)

UL. KS. JÓZEFA MARSZAŁKA 30

26 – 001 MASŁÓW (DO GBP W MASŁOWIE)

[HTTP://WWW.MASLOW.PL/INDEX.PHP?OPTION=COM_CONTENT&VIEW=ARTICLE&ID=109&ITEMID=52&LANG=PL](http://www.maslow.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=109&itemid=52&lang=pl)

Biblioteka zorganizowała **trzydniowe święto Japonii** w Masłowie. Na zajęcia zaproszeni byli wszyscy chętni – dzieci z rodzicami.

Pierwszy dzień zajęć był bardzo intensywny, uczestnicy poprzez zajęcia plastyczne poznawali kulturę Japonii. Razem tworzyli i **dekorowali japońskie maski i wachlarze**. Dzieci brały udział w grze Fukuwarai polegającej na doczepianiu oczu, nosa i ust na kontury twarzy, ale z zasłoniętymi oczami. Animatorka opowiadała uczestnikom o historii i kulturze kraju kwitnącej wiśni. Atrakcją dla czytelników było również **przemiana w prawdziwe gejsze i samurajów** (Animatorka wykonała im makijaż, wszyscy przebrali się w „japońskie” stroje) Na koniec zajęć uczestnicy wspólnie czytali wydrukowane baśnie japońskie.

Drugiego dnia uczestnicy uczyli się składania papierowych zwierzątek **origami** – pieszków, kotków i słoników. Następnie do Biblioteki przybył gość specjalny – **nauczyciel japońskiego**, dzięki któremu uczestnicy mogli nauczyć się pisowni i wymowy swoich imion w języku japońskim. Kolejną przygotowaną ciekawostką była prezentacja dotycząca kultury, szkolnictwa, jedzenia, muzyki i tańców ludowych w Japonii. Dzieci zachwyciły się techniką malowania na szkle i **jedzeniem żelek przy pomocy pałeczek**.

Ostatniego dnia zajęcia prowadził Pan, który mieszkał w Japonii. Pokazał dzieciom fotografie Japonii z własnego archiwum i opowiadał o życiu w tym kraju.

Zajęcia uczyły dzieci dialogu międzykulturowego i międzypokoleniowego. Wzbudziły również zainteresowanie odmiennymi kulturami. Dzięki licznym zadaniom plastycznym wzmocniły zdolności motoryczne dzieci. Zajęcia wzbudziły także zainteresowanie, że lokalna telewizja nakręciła o nich reportaży, a Animatorka poprowadziła również lekcje dotyczące kultury Turcji i Macedonii.

GRUPY ZABAWOWE W BIBLIOTECE W ZBROŚLAWICACH

GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W ZBROŚLAWICACH

UL. OŚWIĘCIMSKA 2A

[HTTP://BIBLIOTEKA.ZBROSLAWICE.PL/](http://biblioteka.zbroslawice.pl/)

18 stycznia po raz pierwszy w naszej bibliotece odbyły się zajęcia Grupy Zabawowej. W zajęciach udział wzięło 9 dzieci w wieku od 1 roku do 4 lat, którym w zabawie towarzyszyły mamy, a dwóch tatusiów obserwowało poczynania swoich pociech. Wspaniałe zabawy w baseniku z piłkami, który dzięki pomysłowości 2-3 letnich szkrabów pełnił również rolę konika ma biegunach, kolorowy tunel w środku którego dzieci czuły się jak w namiocie, to tylko niektóre z zabaw wymyślonych przez maluchy. Kolorowe klocki, podskoki i fikołki na materacyku i chwile wytchnienia z kredą przy tablicy, a później przy

wspólnym podjadaniu pysznych jabłuszek spodobały się zarówno dzieciom jak i rodzicom. Ci ostatni mieli okazję obserwowania swoich pociech w różnych nowych sytuacjach, szczególnie w czasie zabaw z rówieśnikami. Obserwacje są tym cenniejsze, że większość dzieci przebywa na co dzień pod opieką dziadków gdyż rodzice pracują i to najczęściej właśnie osoby dorosłe towarzyszą maluchom przez cały dzień.

Zajęcia trwały 1,5 godziny, ale dzieciaki wcale nie miały ochoty opuszczać swojego kącika, wskakiwały do basenu, chowały się i ani myślały wracać do domów. Pod koniec zajęć mamy zapoznały się z

Biblioteczką dla Najmłodszych i część worków została wypożyczona do domów na czas dwóch tygodni. W trakcie spotkania opiekunowie zostali wprowadzeni w cel i zasady działania Grup Zabawowych, uzyskali informacje o Fundacji im. J.A. Komeńskiego oraz o wkładzie który w formie zabawek i szkolenia animatorek wniosła Fundacja do tego programu. Mamy wyraziły również zgodę /ustną/ na umieszczenie i publikowanie zdjęć z zajęć.

Z informacji uzyskanych od rodziców wiemy, że dzieciaki wspominają zabawę w bibliotece i dopytują kiedy znowu z innymi „takimi małymi jak ja” dziećmi będą skakać w basenie i chować się w tunelu.

GRUPA ZABAWOWA „ŚMIGIELACZEK” W ŚMIGLU

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W ŚMIGLU

UL. KOŚCIUSZKI 20, 64-030 ŚMIGIEL

TEL. (65) 51 80 273, 604232552

MAIL: BP-SMIGIEL@O2.PL

HTTP://WWW.CK-SMIGIEL.PL/

Tak żywiołowo i spontanicznie w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Śmiglu nie było już od dawna. 10 stycznia odbyło się pierwsze spotkanie „Śmigielaczka” – Grupy Zabawowej, która powstała dzięki współpracy biblioteki z Fundacją Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego.

O godzinie 16:00 czytelnia zaczęła wypełniać się dziećmi w wieku od kilkunastu miesięcy do ponad 3 lat oraz ich mamami. Niektóre dzieci od samego początku czuły się bardzo swobodnie i zainteresowały zabawkami, inne natomiast były nieco onieśmiałe i potrzebowały na to więcej czasu. Prawdziwą furorę zrobił wypełniony piłeczkami basen. Dzieci chętnie bawiły się klockami, piankowymi puzzlami, ale także przedmiotami, które z zabawą wydają się mieć niewiele wspólnego, choćby lejkami czy różnymi pudełkami. Efekt był taki, że większość dzieci niechętnie wracała do domu, co pozwala nam z optymizmem czekać na kolejne czwartki ze „Śmigielaczkiem”.

24 stycznia odbyło się drugie spotkanie Grupy Zabawowej „Śmigielaczek”. Żaden mróz czy śnieg nie przeszkodził dzieciom i ich rodzicom w dotarciu do biblioteki, zatem w pomieszczeniu czytelnia ponownie zrobiło się głośno i ciasno. Ale nikomu zdawało się to nie przeszkadzać. Dzieci bawiły się doskonale, a rodzice wykorzystali okazję by porozmawiać na temat swoich pociech, ale nie tylko. Tym razem najmłodszy byli już nieco bardziej swobodni i niemal od razu rzucili na zabawki. Dużą popularnością cieszył się wypełniony piłeczkami basen, ale najbardziej dzieciom spodobała się miska z wodą. Można było nalewać, przelewać, wylewać,

wrzucać do wody styropianowe kulki i co jeszcze komu przyszło do głowy. Za głowę za to chwyciła się niejedna mama, widząc swoje dziecko mokre. Ale że dziecko mokre to zazwyczaj dziecko szczęśliwe, to wszyscy patrzyli na tą zabawę raczej z życzliwością. Spotkanie zakończyło się wspólnym sprzątnięciem (bo Grupa Zabawowa ma wbrew nazwie przede wszystkim uczyć), a bibliotekarki już zastanawiają się czym następnym razem zaskoczyć swoich gości.

BIBLIOTECZKA DLA NAJMŁODSZYCH W GNIEŹNIE

BIBLIOTEKA PUBLICZNA MIASTA GNIEZNA

UL. STASZICA 12A

62-200 GNIEZNO

TEL.: (61) 426 32 61

MAIL: BPMG@BIBLIOTEKA.GNIEZNO.PL

HTTP://WWW.BIBLIOTEKA.GNIEZNO.PL/

Animatorki z biblioteki gnieźnieńskiej zaprosiły młodych czytelników ze swoimi mamami na spotkanie czytelnicze z okazji Dnia Matki oparte na książce Joanny Papuzińskiej „Nasza mama czarodziejka”.

Animatorki powitały uczestników i zorganizowały grę integracyjną, podczas której dzieci przedstawiały swoje mamy. Uczestnicy wysłuchali kolejnych opowiadań z książki, a następnie obrazowali je poprzez zabawę. Po odczytaniu historii „Jak nasza mama zreperowała księżyc” mamy ze swoimi pociechami stworzyły z gazet swoje własne księżycy „rogale”.

Po przeczytaniu czwartej historii „Jak nasza mama szukała złodzieja” wszyscy dobrali się w pary i zagrali w „Cień”. **Mamy przybierały najróżniejsze pozy, a ich dzieci musiały dokładnie je naśladować!** Potem następowała zamiana ról.

Na koniec dzieci skierowały do mam słowa wiersza E. Pełczyńskiego „DZIĘKUJĘ”

za bajki o królewiczach
smokach, krasnoludkach
za zabawki z drewna
za krem w rurkach
za pieniądze z portmonetki
za buty i ubranie
za pieszczotę ręki
za oczy niewyspane
za trwogę przy chorobie
za uczucia najszczerze
dziękuję Mamo Tobie
sercem i wierszem.

Spotkania czytelnicze w Bibliotece gnieźnieńskiej dobrze obrazują jak twórczo można połączyć czytane opowieści i wiersze z zabawą integrującą rodziców z dziećmi.

BIBLIOTECZKA MĄDREGO WYCHOWANIA DLA RODZICÓW I DZIECI W KROTOSZYNIE

KROTOSZYŃSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. ARKADEGO FIEDLERA

UL. BENICKA 9, 63-700 KROTOSZYN

TEL.: (62) 725 27 83

E-MAIL: BIBLIOTEKA@KROTOSZYN.PL

WWW.BIBLIOTEKA.KROTOSZYN.PL

Krotoszyńska Biblioteka Publiczna zainicjowała w maju 2012 roku comiesięczny cykl spotkań dla dzieci i rodziców „**Biblioteczka mądrego wychowania dla rodziców i dzieci**”. Zaprosiliśmy do uczestnictwa dzieci, które nie chodzą do przedszkola. Zabawa opiera się na literaturze dla najmłodszych. Chcemy pokazać, że obcowanie z literaturą jest istotne już od wczesnych lat życia. Cała edukacja opiera się na czytaniu, a dzieciom proponujemy naukę połączoną z zabawą.

Pierwsze zajęcia zatytułowaliśmy: „**Warzywa smaczne witaminy**”. Motywem przewodnim był wiersz **Jana Brzechwy** „**Na straganie**”. Odczytaliśmy głośno tekst, dzieci opisały zachowanie bohaterów, a rodzice wcielili się w rolę warzyw i odegrali scenki z wiersza.

Nie zabrakło też prawdziwych warzyw: sprawdzaliśmy jakie mają kolory, zapachy i smaki, czy da się z nich zrobić surówkę. A po zabawie w przebieranie, odbyła się wspaniała **Parada Dziecięcych Warzyw** w rytmach muzyki.

BIBLIOTECZKA DLA NAJMŁODSZYCH W NAKLE ŚLĄSKIM

FILIA NR 1 GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ

UL. GŁÓWNA 62

42-620 NAKŁO ŚLĄSKIE

TEL.: (32) 390 21 57

MAIL: BIBLIOTEKA_N@INTERIA.PL

HTTP://WWW.BIBLIOTEKASWIERKLANIEC.PL/

Zajęcia pod hasłem „**Jedzie pociąg do... biblioteki**” skierowane są do dzieci i ich rodziców lub do grup przedszkolnych i ich opiekunów.

Przed zajęciami trzeba odpowiednio przygotować bibliotekę, aby zabawa mogła przebiegać bez zakłóceń. W różnych punktach biblioteki tworzymy „**stacje kolejowe**” złożone z worków z zabawkami i książkami.

JAK PRACOWAĆ Z MAŁYMI DZIEĆMI I RODZICAMI

Zaczynamy od powitania uczestników i krótkiej prezentacji dotyczącej działalności i oferty biblioteki, w celu zachęcenia do korzystania z jej zbiorów i usług. Rodzice wraz z dziećmi ustawiają się w wyznaczonym miejscu tworząc kolejne wagony pociągu. Animatorka, jako lokomotywa, prowadzi uczestników do poszczególnych stacji (worków z zabawkami i książkami). Przy każdej z nich pociąg zatrzymuje się. Animatorka opowiada o zawartości worka i przekazuje wcześniej przygotowane tajemnicze wskazówki. Uczestnicy sami decydują czy wysiadają i **zapoznają się z zawartością worka, czy też udają się w dalszą podróż.**

Przykładowa zawartość worków:

Worek nr 2

Ta książka na pewno wpadnie w oko,
Tytuł jej to „Miasteczko Mamoko”,
Znów wirujące „śmigiełko”,
Poszybuje hen daleko,
Lubisz czasem hałasować,
„Przybijankę” musisz wypróbować.

Worek nr 6

„Trzy psy przyszły” dziś do „Myszy”,
Zapytać jakie mają na grę pomysły,
Odpowiedź pada taka,
„Kot i mysz”, a to będzie draka.

Worek nr 11

Co w tym worku tutaj mamy,
Puzzle zwane „Już czytamy”,
No i książkę „Od A do Z”,
Jeśli coś zbudować chcesz,
Magiczne „Drzewo” znajdziesz też.

Pociąg przemierza bibliotekę do momentu, w którym wszyscy uczestnicy mają już swoje worki do zabawy i pociąg został pusty. Uczestnicy mają czas na odkrywanie tajemnic skrywanych przez wybrane przez nich worki. **Dzieci z rodzicami bawią się, grają i czytają książki.** Wszyscy, którzy chcą poznać zawartość pozostałych worków ponownie wsiadają do pociągu i podróż zaczyna się od nowa.

Wskazówki dla organizatorów i animatorów:

- Liczba uczestników nie powinna przekraczać 20 osób
- Przygotuj wcześniej salę, aby można się było sprawnie po niej poruszać
- Zajęcia powinny trwać około 1,5 godziny, aby wszyscy zdążyli się pobawić, pograć i poczytać
- Optymalna liczba „wysiadających” to 4 osoby na stację

Podróż po bibliotece bardzo przeżywał 4-letni Krzysiek: „Nie zdążyłem wysiąść... byłem tylko na jednej stacji. Wrócę tu z mamą po południu”.

MALI BADACZE – DOBRE PRAKTYKI

MALI BADACZE W BIBLIOTECE W MORĄGU

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W MORĄGU IM. KONSTANTEGO ILDEFONSA GAŁCZYŃSKIEGO

UL. OGRODOWA 16, 14-300 MORĄG

TEL./FAX 89 757 43 76

MAIL: MBPMORAG@WBP.OLSZTYN.PL

HTTP://WWW.WBP.OLSZTYN.PL/~MBPMORAG/INDEX.PHP

Biblioteka w Morągu zainicjowała zajęcia dla dzieci metodą projektów badawczych. Spotkania projektowe trwają od 1,5 do 2 godzin i są prowadzone raz na 2 tygodnie z tą samą grupą dzieci przedszkolnych.

Gdy do biblioteki przyszła paczka z „Kufierkiem badacza”, Animatorzy biblioteki zaprosili przedszkolaki na wspólne otwieranie kufierka. Powiedzieli im, że ta paczka przyszła specjalnie do nich i dla nich. Dzieci podczas pierwszego spotkania projektowego otworzyły kufier i poznały narzędzia badawcze, a następnie mierzyły, ważyły,

badaly lupami, przybijały gwoździe itd. Dzieci z ciekawością sprawdzały jak narzędzia działają w praktyce. Drugie spotkanie poświęcone było wprowadzeniu dzieci w projekt i stworzeniu listy pytań i pojęć do tematu „park”. Było to spore wyzwanie dla małych badaczy biorących udział w projekcie, jak również dla prowadzącej zajęcia Animatorzy.

Kolejne spotkania poświęcone były fazie badawczej - dzieci zdecydowały jakim badaniami chcą się zajmować i w ten sposób powstały 3 zespoły badaczy: roślin, zwierząt oraz ludzi. Zespoły – każdy z dorosłym opiekunem (nauczycielka przedszkolna oraz 2 bibliotekarki) - wyszły w teren do parku przed biblioteką i zbierały eksponaty i informacje oraz przeprowadzały wywiady z osobami spacerującymi po parku. Dzieci z zespołu badającego „ludzi” bardzo szybko znalazły sposób kontaktu z dorosłymi podczas przeprowadzania wywiadów: „Dzień dobry. Jesteśmy z biblioteki dla

dzieci i prowadzimy projekt PARK, czy mogła by pani nam powiedzieć...”

Bibliotekarki same były zaskoczone z jaką śmiałością i łatwością dzieci podchodziły do przechodniów oraz jaka była reakcja dorosłych, którzy chętnie się zatrzymywali i odpowiadali na pytania. W trakcie wywiadów dzieci zadawały dodatkowe pytania, które powstawały „na bieżąco” i poszerzały zbierane informacje.

Po przyjeździe do biblioteki, podczas wspólnego spotkania zespoły opowiadały, co zrobiły i co znalazły czego się dowiedziały. Nastąpiło też badanie eksponatów i porządkowanie materiałów, a także poszukiwanie w książkach nazw zebranych roślin i zwierząt, dociekanie i poszerzanie wiedzy przez dzieci z pomocą dorosłych poprzez wspólne czytanie informacji.

Projekt PARK jeszcze nie jest zakończony. Planowane są kolejne spotkania: z ekspertem, dokończenie badań i porządkowanie wniosków oraz wydarzenie podsumowujące.

ZESPÓŁ BADACZY W BIBLIOTECE W PAWŁOWICACH

GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

43-250 PAWŁOWICE

UL. ZJEDNOCZENIA 65

TEL. (32) 47-22-198

MAIL: GBP@PAWLOWICE.PL

HTTP://WWW.BIBLIOTEKA.PAWLOWICE.PL/

Biblioteka Publiczna w Pawłowicach we współpracy z Domem Kultury uruchomiły zajęcia metodą projektów badawczych dla dzieci w wieku 5-6 lat. Pierwszy projekt trwał 5 tygodni – dzieci spotykały się co tydzień na 1,5 - 2 godziny. Cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem. W sumie uczestniczyło w nim 15 dzieci, ale z zajęcia na zajecie dzieci było coraz więcej.

Bibliotek i Dom Kultury położone są w okolicy dużego osiedla wielorodzinnych bloków. Dzieci spędzają czas między blokami i potrzebują dobrych propozycji zajęć. Dlatego też projekt ten stał się ciekawą formą spędzania czasu i nauki. Zajęcia były promowane w lokalnej gazecie, rozwieszono zostały plakaty, po to aby zachęcić jak najwięcej dzieci i rodziców do wzięcia udziału w tym projekcie.

Dzieci, które zgłosiły się na zajęcia dostały legitymację „małego badacza”. Animatorki podczas pierwszych zajęć zorganizowały specjalną grę terenową odkrywającą „kuferek badacza”. Dzieci były zafascynowane jego zawartością i rzeczywiście poczuły się małymi badaczami. Następnie dzieci samodzielnie wybierały temat, którym chciały się zająć – chociaż dostały trochę podpowiedzi. Mali badacze postanowili sprawdzić czym jest książka i jakie ma właściwości.

Dzieci badały trwałość książek, sposób jej zszycia, liczbę stron - Animatorzy dały dzieciom do badań egzemplarze przeznaczone na makulaturę, dzięki czemu dzieci nie były ograniczane w swoich doświadczeniach.

Zaskakujące było to, że dzieci głównie w wieku 5-6 lat były w stanie same zdobywać informacje w Internecie. Ponadto robiły eksperymenty z papierem - odkrywały różnice w strukturze, trwałości kolorze, sprawdzały jak kartki zachowują się pod wpływem wody.

Dzieci podczas projektu stworzyły własny model książki, napisały i narysowały własną historię. Model odwzorowuje układ jak w prawdziwej książce - okładka, strona tytułowa, wydawca, autor, tytuł itp. Sama książka stała się tak naprawdę dokumentacją projektu przygotowaną przez dzieci.

Dzieci uczestniczące w zajęciach nauczyły się rozmawiać, szukać wspólnie rozwiązań, rozwiązywać problemy, a także planować razem wygląd książki.

Ważne jest aby na początku zajęć, jak również na zakończenie spotkania zrobić wspólnie z dziećmi przypomnienie poprzedniego etapu pracy oraz podsumowanie bieżących doświadczeń.

**PORADNIK POWSTAŁ W RAMACH PROJEKTU “BIBLIOTECZNE ZAJĘCIA
DLA DZIECI I RODZICÓW” - I ORAZ II EDYCJA
REALIZOWANYCH W RAMACH PROGRAMU ROZWOJU BIBLIOTEK
OD 2010 DO 2013 ROKU**

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności jest partnerem Fundacji Billa i Melindy Gates w przedsięwzięciu, które ma ułatwić polskim bibliotekom publicznym dostęp do komputerów, Internetu i szkoleń. Program Rozwoju Bibliotek w Polsce jest realizowany przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.

Warszawa, lipiec 2013 roku